

# Archeologienota Tielt Deken Darraslaan 17 fase 2

---

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

2-12-2022

## 1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Tielt Deken Darraslaan 17 (provincie West-Vlaanderen), gelegen binnen een afgebakende archeologische zone, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 300m<sup>2</sup> of meer bedraagt en de bodemingrepen 100m<sup>2</sup> of meer beslaan, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Deze archeologienota bouwt verder op de in akte genomen archeologienota met ID 13563 (zie <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/13563>). In die archeologienota werd een eerste fase van de werken aan de Deken Darraslaan 17 besproken, deze archeologienota behandelt fase 2 van de werken op deze locatie.

Het plangebied is 11 220,24m<sup>2</sup> groot en heeft een onregelmatige vorm. Het grenst in het zuiden aan de Deken Darraslaan en in het oosten aan de Schependomstraat. Het terrein is in gebruik door het OCMW van Tielt. In het gebouw nr. 17, gelegen centraal in het zuiden van het plangebied en langs de Deken Darraslaan, is het kantoor van het OCMW gevestigd. Ten oosten ervan wordt momenteel een nieuw gebouw opgetrokken, deze werken maken deel uit van fase 1. Deken Darraslaan 19, gelegen in de noordwestelijke hoek van het terrein, is de Residentie Ampe waarin zich serviceflats bevinden. Naast deze 2 gebouwen wordt het terrein ingenomen door groenzones, verhardingen en interne wegen met onder meer 2 'rotondes' (in de zuidwestelijke en in de noordoostelijke hoek).

Het plangebied maakte nooit deel uit van de historische kern van de stad Tielt, die zich verder naar het noordoosten bevond. Afgaande op de beschikbare historische bronnen was het plangebied tot in de loop van de 19<sup>de</sup> eeuw landbouwgrond, waarna het in 1838-1839 werd bebouwd met een rusthuis dat later herhaaldelijk werd uitgebreid. De huidige Deken Darraslaan werd pas aangelegd in 1765. Vanaf de jaren 1970 werd het rusthuis geleidelijk aan gesloopt, om rond de eeuwwisseling volledig te verdwijnen en plaats te maken voor de huidige inrichting van het terrein. In het westelijke deel van het plangebied, waar fase 2 van de geplande werken zal plaatsvinden, stond sinds 1888 een weeshuis, dat begin jaren 1970 wordt afgebroken en waar in 1977 de huidige Residentie Ampe werd opgericht. De bouw van dit weeshuis, de sloop, de nieuwbouw van de Residentie en de omgevingsaanleg rond deze gebouwen zullen ongetwijfeld voor een grondige verstoring van de voormalige landbouwgronden gezorgd hebben.

In de historische kern van Tielt gebeurde nog maar amper archeologisch onderzoek, hoewel deze provinciestad kan bogen op een rijk historisch verleden. Er vond slechts 1 archeologische opgraving plaats, op en nabij de Markt, en recent ook 3 proefsleuvenonderzoeken. Slechts bij 1 van deze 3 laatste onderzoeken werd een archeologische site aangetroffen. Het plangebied bevindt zich aan de westelijke rand van de als archeologische zone afgebakende historische stadskern, maar het is moeilijk te begrijpen waarom deze archeologische zone zo ver naar het westen is begrensd. Het plangebied werd in de eerste helft van de 19<sup>de</sup> eeuw pas bebouwd, voordien was het akkerland. Er zijn o.i. geen redenen om aan het plangebied een even grote archeologische waarde toe te kennen als aan de kernstad van Tielt. Er is op het plangebied geen accumulatie van archeologische pakketten

aanwezig zoals wel het geval zal zijn in de kern van een middeleeuwse stad en zoals werd geconstateerd bij het archeologisch onderzoek op de Markt en aan de Bruggestraat. Het plangebied moet aanzien worden als een landelijke site, met een teelaardepakket dat mogelijk 1 archeologisch niveau ter hoogte van de onderliggende moederbodem afdekt. Enkele proefsleuvenonderzoeken die recent werden uitgevoerd in de landelijke omgeving iets ten westen en ten noorden van de historische stadskern, leverden geen relevante archeologische sites op.

Alles in acht genomen (steeds landelijk gebied, nooit deel uitmakend van de historische stadskern, de Deken Darraslaan werd pas aangelegd in de tweede helft van de 18<sup>de</sup> eeuw, diverse bouwcampagnes sinds midden 19<sup>de</sup> eeuw, een geaccidenteerd maaiveld met grote hoogteverschillen, eerdere archeologische onderzoeken in de landelijke omgeving ten noorden en westen van de stad leverden geen sites op, geen landschappelijke aanwijzingen dat er afdekkende bodempakketten aanwezig zijn die voor een eventuele bescherming van het archeologisch erfgoed hebben gezorgd) kan aan het plangebied een eerder lage archeologische verwachting gegeven worden. De kans dat eventueel aanwezig archeologisch erfgoed reeds vernield is sinds de ingebruikname van de site in het midden van de 19<sup>de</sup> eeuw, is zeer reëel.

De geplande werken situeren zich in de westelijke zone van het plangebied, deze zone heeft een oppervlakte van ca. 5500m<sup>2</sup>. In de zuidwestelijke hoek van het terrein wordt aan de straatzijde, dwars op de straat, een nieuw rechthoekig gebouw (niet onderkelderde) opgetrokken met daarin 20 assistentiefietsplaatsen. Vooraf worden op deze locatie de groenzones verwijderd en de verharding opgebroken. Vervolgens wordt de meer noordelijk gelegen Residentie Ampe gesloopt en wordt in de noordwestelijke hoek van het terrein een parking en een fietsenstalling ingericht, met ten oosten ervan (op de plek van de afgebroken Residentie Ampe) een groenzone met wandelpaden. Het oostelijke deel van de werkzone is reeds ingericht met groenperken en paden, hier vinden geen werken plaats, net als in de gehele oostelijke zone van het plangebied. De geplande werken zullen in het westen van het plangebied, in een zone van ca. 4100m<sup>2</sup>, een bodemimpact van ca. 60 à 80cm betekenen, met plaatselijk diepere ingrepen voor de fundering van het nieuwe gebouw en voor de nutsvoorzieningen.

Het plangebied kent een eerder lage archeologische verwachting, bovendien staat het vast dat er reeds een grote mate van bodemverstoring is gebeurd. Of hierbij het archeologische niveau is verstoord is niet met zekerheid vast te stellen, maar de kans daartoe is wel heel groot. Op basis van enkel het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site dus niet aangetoond worden, maar het is weinig waarschijnlijk dat er nog onverstoorde sites aanwezig kunnen zijn. Hoewel de geplande werken in het westelijke deel van het plangebied een bodemimpact van 60 à 80cm zullen hebben, zal een verder vooronderzoek geen tot amper relevante kennisvermeerdering kunnen opleveren, gezien de reeds bestaande verstoringshistoriek. Verder vooronderzoek op een terrein gelegen in een voormalige landelijke regio, waar in het verleden al meerdere aanzienlijke bodemverstoringen hebben plaatsgevonden, wordt als weinig zinvol beschouwd. Er wordt dus geen verder vooronderzoek geadviseerd.

Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed<sup>1</sup>.

---

<sup>1</sup> Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.